

Το νέο κτίριο της Εθνικής Τράπεζας

Μεγαλοπρεπές, στολίζει
ιστορικά την πρωτεύουσα

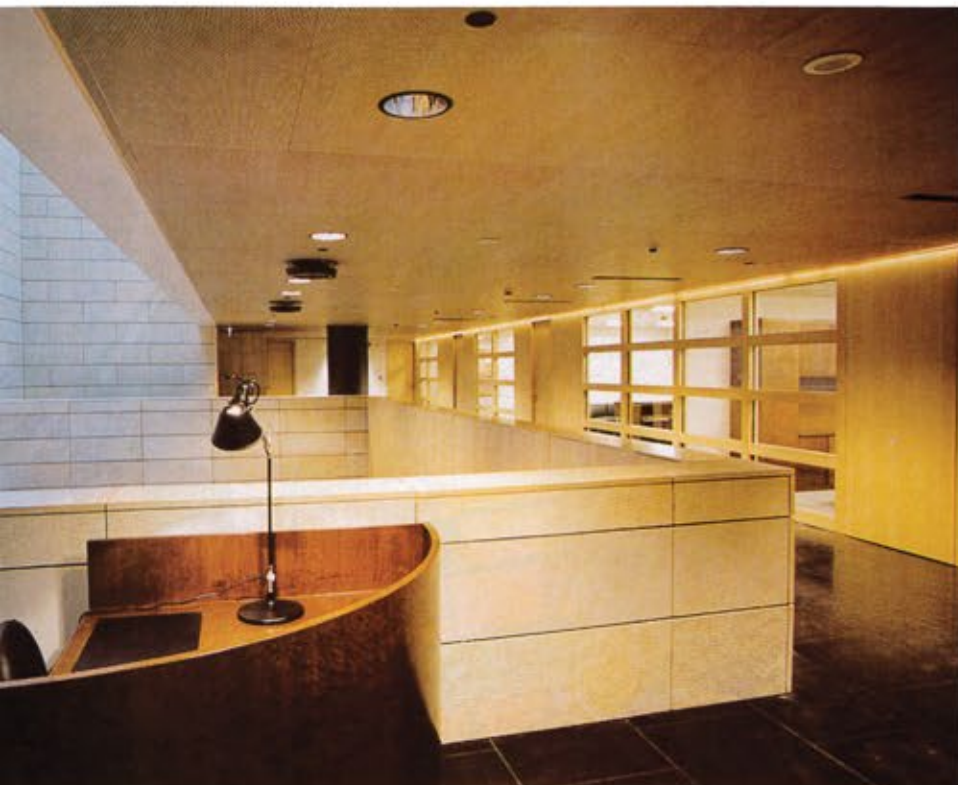
από το γραφείο Μ. Παπανικολάου + Ρ. Σακελλαρίδου
& συνεργάτες αρχιτέκτονες

Η ολοκλήρωση του Νέου Κτιρίου της Εθνικής
Τράπεζας δίνει τη βεβαιότητα ότι η
αρχιτεκτονική και ειδικότερα το δημόσιο
κτίριο μπορούν και πάλι να διεκδικήσουν
πρωτεύουσα θέση στη χώρα μας.

Το ζητούμενο είναι το δημόσιο κτίριο να **ξαναβρεί** την έκφρασή του μέσα από την αρχιτεκτονική, όχι ως εκ των υστέρων αναγκαιότητα, αλλά ως πρωτογενές στοιχείο.

Να μπορέσει να **μιλήσει** για τις δυνατότητες της μορφής, την περιπέτεια της κίνησης στον χώρο, το φως, την έκφραση μιας κεντρικής ιδέας.

Να γίνει και πάλι ένα κτίριο που η σύλληψή του είναι **συνολική**, η ιδέα του **ισχυρή**, η μορφή του **καθοριστική**, ένα κτίριο που διαχέει την εσωτερική ένταση με την εξωτερική εκφραστικότητα.

Το Α' βραβείο στον διαγωνισμό ήταν η απόδειξη ότι μπορεί να τιμηθεί η αρχιτεκτονική χωρίς εξαρτήσεις. Η συνεργασία που υπήρξε και η υλοποίηση του κτιρίου το επιβεβαίωσαν.

Το εγχείρημα

Το εγχείρημα ήταν δύσκολο, καθώς, εκτός των σημαντικών αρχαιολογικών ευρημάτων που βρίσκονται σε αυτό, το οικόπεδο περιβάλλουν το Κεντρικό Κτίριο της ΕΤΕ, το Μέγαρο Μελά και το Χρηματιστήριο.

Ταυτόχρονα, το κτιριολογικό πρόγραμμα ήταν σύνθετο, με διαφορετικές χρήσεις σε κάθε όροφο, οι χρόνοι εκπόνησης μελέτης και υλοποίησης απόλυτα συντεταγμένοι και οι απαιτήσεις, όπως αρμόζει σε τέτοιο κτίριο, **ιδιαίτερα υψηλές**.

Το κτίριο σχεδιάστηκε με τη συμμετοχή του **Mario Botta** ως συμβούλου.

Η συμμετοχή αυτή ήταν σημαντική και η συνεργασία εξαιρετική.

Ο **Mario Botta** συνεισέφερε στοιχεία από το αρχιτεκτονικό του ιδίωμα, όπως η **μετωπικότητα**, η **οργάνωση** των όψεων, η στιβαρή **ογκοπλασία**, το ύφος. Οι μελετητές, φέροντας τη συνολική ευθύνη εκπόνησης της μελέτης, συνεισέφεραν με την ανάγνωση του τόπου και της ελληνικής πόλης, την ανάδειξη των αρχαιοτήτων και του δημόσιου χαρακτήρα στο εσωτερικό με τη δημιουργία του αιθρίου.

Στη φάση του διαγωνισμού καθορίστηκε από κοινού η **κεντρική ιδέα** που έμελλε στην πορεία της μελέτης να εμπλουτιστεί με τη σχέση του κτιρίου με τις αρχαιοτήτες και την οργάνωση του εσωτερικού χώρου.

Το κτίριο αποτελεί τη **ζεύξη του λεξιλογίου** ενός από τους πιο σημαντικούς αρχιτέκτονες της εποχής μας με τη συνθετική προσπάθεια Ελλήνων μελετητών.

Το Νέο Κτίριο της Εθνικής Τράπεζας, με την προοπτική της **Ακρόπολης** στο βάθος της οδού **Αιόλου**, ολοκληρώνει τη γωνία ενός σημαντικού οικοδομικού τετραγώνου του ιστορικού κέντρου των Αθηνών.

Αποτελείται από ένα βασικό όγκο, τμήματα του οποίου αφαιρούνται με τρόπο, ώστε το πρωταρχικό στερεό να παραμένει πάντα **αντιληπτικά** προσδιορισμένο.

Η κύρια όψη διαμορφώνεται προς την οδό **Αιόλου**, σε "διάλογο" με το Κεντρικό Κτίριο της Τράπεζας, τη χαρακτηριστική συμμετρία του οποίου ενσωματώνει ως βασική αρχή. Οι άλλες δύο όψεις αντιμετωπίζονται ως όψεις συνοδείας.

Η ιεράρχηση των όψεων, η αναγνωσιμότητα των κατόψεων, η χρήση της γεωμετρίας και της συμμετρίας και η καθαρότητα της μορφής αποτελούν βασικές αρχές σχεδιασμού που ολοκληρώνονται με τη σχέση του κτιρίου με τις αρχαιότητες και το φως. Η χαρακτηριστική ογκοπλασία του δημόσιου κτιρίου μεταπλάθεται στο εσωτερικό με τη δημιουργία του **αιθρίου** που αφήνει το φυσικό φως να εισρεύσει.

Ο χώρος διαστέλλεται από την τάφρο του αρχαίου τείχους, ορατή σε βάθος 9 m κάτω από το γυάλινο δάπεδο του 1ου ορόφου, έως τη διάφανη οροφή σε ύψος 17 m. Αυτό που αφαιρείται από τον όγκο, που από μάζα μετατρέπεται σε κενό, καταλαμβάνεται από το φως ως γενεσιουργό στοιχείο της σύνθεσης.

Αρχαιολογικά ευρήματα

Μεταλλικές γέφυρες και γυάλινα δάπεδα αναδεικνύουν τα αρχαιολογικά ευρήματα.

Ο χώρος του ισόγειου μετατρέπεται σε υπαίθριο μουσείο της ιστορίας της πόλης.

Η υποθεμελίωση της **Αχαρνικής Οδού** διατηρεί αδιατάρακτη τη στρωματογραφία του εδάφους σε βάθος 1.50 m.

Η σιωπή του αρχαίου κόσμου που αναδύεται από το κτίριο αντιπαράκειται στην πολυμορφία και το πολύβουο της άμεσης περιοχής.

Η σύνθεση μετατρέπεται σε παιχνίδι αντιθέσεων και η άρθρωση του κτιρίου με το έδαφος γίνεται βασικό συνθετικό θέμα.

Η χρωματική ταυτότητα του κτιρίου δίνεται από πωρόλιθο στο χρώμα της άμμου, μαύρο ματ γρανίτη στα δάπεδα και ανοιχτόχρωμες ξυλεπενδύσεις σε οροφές και τοίχους.

Η επένδυση του πωρόλιθου συνεχίζεται και στο εσωτερικό του κτιρίου, δίνοντας την αίσθηση της συνέχειας των ισχυρών δομικών στοιχείων.

Το έργο δεν θα είχε υλοποιηθεί χωρίς την αμέριστη υποστήριξη της Διοίκησης, της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών και των Συμβούλων Μελέτης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, οι οποίοι **στήριξαν** την όλη προσπάθεια.

Ο διαγωνισμός έγινε τον Φεβρουάριο του 1998.

Τα Βραβεία ανακοινώθηκαν τον Μάιο του 1998 και η μελέτη πήρε το Α' βραβείο. Η ανάθεση της μελέτης έγινε τον Δεκέμβριο, 1998.

Τον Μάιο του 1999 εγκαταστάθηκε ο πρώτος εργολάβος για τις αντιστηρίξεις (Εδραση - Ψαλλίδας ΑΕ), την υποθεμελίωση της Αχαρνικής Οδού και τον φέροντα οργανισμό των υπογείων. Η εκπόνηση της μελέτης ολοκληρώθηκε τον Μάρτιο του 2000.

Τον Σεπτέμβριο του 2000 εγκαταστάθηκε ο δεύτερος εργολάβος (Ελληνική Τεχνοδομική ΑΕ) για την ολοκλήρωση της κατασκευής. ■

Ταυτότητα έργου

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ ΜΕΛΗΤΗΤΕΣ

Ειρήνη Σακελλαρίδου, Δρ. Αρχιτέκτων

Μόρφω Παπανικολάου, Αρχιτέκτων

Μαρία Πολλάνη, Αρχιτέκτων

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Mario Botta, Αρχιτέκτων

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

Μ. Βουράκης, Θ. Χρυσιβάλλης,

Π. Ξυπτερα, αρχιτέκτονες μηχανικοί

ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΜΕΛΗΤΗΤΕΣ

ΒΑΣΙΣ - Σ.Υ.Σ.Μ. ΑΕ

Χ. Μυλωνάς - Π. Αντωνιάδου

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΙ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΟΙ ΜΕΛΗΤΗΤΕΣ

Τρίεδρος Μελετητική ΕΠΕ

Σ. Κολοκοντές, Α. Μίχας, Ν. Νιάρχος

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Κωνσταντίνα Δεμίρη, Δρ. Αρχιτέκτων

Θεόδωρος Τιμαγένης, Αρχιτέκτων Ακουστικός,

Κωνσταντίνος Τσακαλίδης,

Δρ. Πολ. Μηχανικός - Εδαφομηχανικός,

Κλεοπάτρα Θεολογίδου,

Αρχιτέκτων Ανασθηλωτής

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΑΝΤΟΧΗΣ ΛΙΘΩΝ

Ε.Μ.Π. Τμήμα Χημικών Μηχανικών

Τομέας Επιστήμης και Τεχνικής των υλικών

ΜΕΛΕΤΗ ΕΠΙΠΛΩΣΗΣ - ΚΙΝΗΤΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

Νίκος Ζωγράφος, Designer

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ ΜΕΛΗΤΗΤΕΣ

ΣΤΗ ΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Ειρήνη Σακελλαρίδου, Δρ. Αρχιτέκτων

Μόρφω Παπανικολάου, Αρχιτέκτων

Φώτιος Λαμπρινός, Αρχιτέκτων

Αλεξάνδρα Οικονομίδου, Αρχιτέκτων

Μαρία Πολλάνη, Αρχιτέκτων

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Mario Botta, Αρχιτέκτων

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΟΛΟΥ ΕΡΓΟΥ

Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών ΕΤΕ

ΕΠΙΒΛΕΨΗ 1ΗΣ ΦΑΣΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών ΕΤΕ

ΕΠΙΒΛΕΨΗ 2ΗΣ ΦΑΣΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Planet AE Ernst & Young - Brown & Roots

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

Εδραση Ψαλλίδας ΑΕ

(Εκσκαφές, αντιστηρίξεις,

υποθεμελίωση Αχαρνικής Οδού,

Φέρων οργανισμός υπογειών)

Ελληνική Τεχνοδομική ΑΕ

(Κατασκευή υπολοιπού έργου)

ΕΜΒΑΔΟΝ ΚΤΙΡΙΟΥ:

6.500 m²